

Juni 2011/90

- Ordförande har ordet...sid. 3
- Gökottevandring 8/5...sid. 4
- Nationaldagen 6/6...sid. 6
- Verksamhetsberättelse 2010....sid. 12
- Byken på tork och krusade...sid. 14
- Aktiviteter 2011....sid. 16
- Vård i Värmdö... sid. 20
- Utflykt på Fågelbrolandet...sid. 22
- Österdal, ett torp under Brevik..sid... 28
- Redaktörens blogg...sid. 39

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER.

Åke Axelsson	Svanvägen 41	ordf.	070-593 01 85
Göran Lindgren	Malmavägen 221	v.ordf.	076-116 90 19
Per-Olof Hejdenberg	Alrotsvägen 2A	kassör	08-571 41579
Johan Edholm	Malmavägen. 224	sekr.	070-527 63 63
Stefan Kronholm	Allévägen 8	led.	08-571 50302
Jan-Ove Tannsjö		suppl..	08-571 403 76
Gudrun Molin-Andersson		suppl.	08-94 25 18
Eva Gebelius		suppl.	08-571 40514
Bo Hermansson		suppl.	08-570 20003
Hans Lindström		revisor	08-571 40552
Gunilla Wassdahl		revisor	08-570 33654
Eva Waerner		rev.supp	076-362 8636
Henrik Paulsen		valber.	08-571 40770
Göran Kährling		valber.	070-769 36 27

Medlemsavgift för vuxna 150:-/år
Barn och ungdom under 15 år 10:-

Plusgiro 98 57 43 – 4

Författarna är själva ansvariga för sina artiklar.
 Plocka gärna material i tidningen, men vänligen ange källan.

Ansvariga museet: Olle & Britt-Marie Ohlsson 08-571 40033
 Ansvarig lokalbokning: Gudrun Molin-Andersson 08-942518
 Ansvarig servering: Stefan & Sofia Kronholm 08-571 50302
 Loppisprylar: B-M Ohlsson & Åke Axelsson 070-593 01 85
 Redaktör: tidskrift och hemsida: Åke Axelsson 070-593 0185
 E-mail: strommahembygdsforening@telia.com
 Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma
 Adr: Gamla Fågelbrovägen 1, 139 60 Värmdö
Obs! Vårt telefonnummer till hembygdsgården upphört!

Bild i:a sidan: En av de gamla skolbyggnaderna vid Fågelbro.
 Foto: Åke Axelsson

Ordföranden har ordet

Hej alla föreningsvänner!

Snart har halva året runnit iväg och man blickar med häpnad tillbaka, vad tog alla veckor vägen?

I år har vi haft aktiviteter på hembygdsgården vid fem tillfällen och därtill separatvisningar av vårt museum, årsmöte i mars, Valborgsfirande i april, gökotta i maj, utflykt på Malmalandet i början på juni och senast vid nationaldagen en separatutställning kallad "Byken på tork", läs mer längre fram.

Ett samarbete med Visit Värmdö och övriga hembygdsföreningar inom Värmdö har varit fruktbart. Lagom till sommaren finns nu en folder kallad "Skärskåda Värmdö". Vi har också gått på kurs och blivit "Värd i Värmdö", för att bättre kunna välkomna besökare och turister.

Så här mitt i sommaren tar även vår förening ett litet sommarlov för att samla krafterna. Men vårterminen sträcker sig ända fram till Strömmadagen söndagen 26 juni. Sensommarens och höstens aktiviteter börjar med Hembygdens Dag söndagen den 7 augusti. Två viktiga datum för dig som vill besöka vår förening. Mer info hittar du i den här tidskriften och på vår hemsida.

Tills sist vill jag tacka för förnyat förtroende och allt stöd form av gåvor och bidrag till föreningen. Välkomna till vår hembygdsgård!

Åke Axelsson

Nationaldagen firades den 6 juni

Det var nationaldag, solen sken över oss alla och Gullregn och Rhododendron blommade. En perfekt dag för att ha "Byken på tork". Något som vi också passade på att ha - inte minst för att våra besökare och gäster skulle få beskåda en intressant och minnesvärd utställning.

Dagen inleddes med flagghissning och nationalsång. När sången klingat av hälsade Åke Axelsson alla som samlats vid museibyggnaderna välkomna och informerade om föreningens nya engagemang som "Värd i Värmdö", en satsning inom Värmdö kommun, föreningar och näringsliv för att kunna ta hand om och vägleda besökare och turister på ett bra sätt. Ett

Bild: Gun , Aina och Ulf framför tvättstrecket

laddat informationsställ med foldrar, broschyrer och kartor finns nu tillgängligt i Backstugan. (Läs mer på sid. 20-21).

Vår separatutställning öppnades för visning, en historik över hur det bykades och tvättades för inte allt för länge

sedan på gårdarna och i torpen. Små och stora plagg fanns på klädstrecken både ute och inne. Intresset för utställningen var stort och dagen till ära bar flera av våra medlemmar Värmdös vackra bygdedräkt, ett trevligt inslag.

Leksaksutställningen i ”Lillboden, nu kompletterat med fler föremål, blev välbesökt. I ett av uthusen rullade ett bildspel från föreningens bildsamling. Fotona har skannats i vår studiecirkel som just avslutat sin vårtermin (läs mer sid. 22)

Det var också många som trängdes under parasollerna på verandan och avnjöt hembakade kakor och de riktiga ”gottegrisarna”, en smulpaj med rabarber och vaniljsås.

Loppisen hade dukat upp utanför Backstugan med allehanda föremål, varav många böcker hittade nya läsare. För den odlingsintresserade fanns även tomatplantor att tillgå. Vill här ge en eloge till Monika och Bertil som bringat ordning i boklådorna och Annika för märkning och försäljning av pry-larna. Ni är verkligen en tillgång för föreningen!

Utställningen ”Byken på tork” finns kvar till 7/8. Nästa öppethållande är Strömmadagen den 26 juni., välkomna!

//Åke A.

Gökottevandring 8/5

Prick kl. 05.00 samlades en liten skara morgontrötta "gökottare" vid Backstugan, för ett möte med våren kring Norrviken. Vi valde att ta apostlahästarna och traskade muntert in på Gamla Fågelbrovägen i riktning mot "miltärbron".

Alldeles efter bron över inloppet till Norrviken leder in en stig bort mot platsen där Folkets hus tidigare var beläget. Vår första anhalt blev den lilla bergknallen vid sjökanten nedanför en vitsippebeklädd backe. En dimslöja låg fortfarande över ytan men solblänk från öster gjorde strimmor i vassruggarna. En och annan skrak och dopping gled fram och tillbaka med sök efter morgonmål, naturen var på väg att vakna.

Vi följde stigen upp till Wings Väg och tog riktning bort mot Hans Wikstens backe. Här ligger de funkisinspirerade lådorna tätt på Fågelbrohöjdens bergskant. Backen är lång och brant och husen är många.

På bergets topp har man lyckats rädda en liten del av naturen, som lämnats orörd, tack vare lokala initiativ. En vacker utsiktsplats, där naturen skonats och fortfarande tillgänglig för var och en som vill komma dit. Men det är lätt att tomtorna brer ut sig, eventuellt behövs en tydligare markering av pro-

menadstigen för att tillträdet ska underlättas förbi husen.

Fågelbro och golfbanan låg nedanför våra fötter i söder och långt bort i horisonten i väster siktades Tranarö och Nackamas-terna. Vår sorti gick via en brant skogsstig utför norrsluttningen och åter till Gamla Fågelbrovägen för att strax göra återtåg över militärbron.

Upp och ned, kan man säga, höjdskillnaden märktes och vi tog stegen till vänster in mot Hästhagsudds båt- och badplats, där vi rastat vid tidigare vandringar på en rejäl bänk, som gjord för att njuta av medhavd massäck och få vila trötta ben. Solen hade seglat vidare på sin bana och värmdde oss skönt. Ännu fler doppingar, sothöns och fiskmås dök upp i viken.

Däremot höll sig göken utanför både syn- och hörhåll. Vi tvivlar dock inte på dennes existens, några dagar senare rapporterades om härliga gökläten från nästan alla väderstreck. Nästa år kommer den vara med oss, tack för en trevlig morgon!

Hälsar

// Åke A, som också tog bilderna.

Protokoll fört vid Strömma hembygdsgårdsförenings årsmöte 2011.**Tid: Lördag 26 mars, kl 17.00.****Plats: Strömma hembygdsgård, Backstugan, Gl:a Fågelbrov. 1,****Närvarande: 25 medlemmar deltog på mötet.**

1. Ordförande Åke Axelsson hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.
2. Till ordförande för mötet valdes Christer Hedberg, ordf. i Gustavsbergs Vänner, speciellt inbjuden för ändamålet, och till sekreterare Johan Edholm.
3. Mötet förklarades stadgeenligt utlyst.
4. Till justerare av dagens protokoll valdes Gunnar Andersson och Hans Lindström.
5. Styrelsens årsberättelse genomgicks, godkändes och lades till handlingarna.
6. Styrelsens ekonomiska rapport föredrogs av kassören Per-Olof Hejdenberg. Rapporten godkändes av mötet.
7. Revisionsberättelsen upplästes, godkändes och lades till handlingarna.
8. Revisorerna föreslog ansvarsfrihet för styrelsen, vilket beviljades.
9. Åke Axelsson omvaldes till styrelsens ordförande för 1 år.
10. Till styrelseledamöter valdes:
 - a) som ordinarie omval av Göran Lindgren och Per-Olof Hejdenberg på 2 år,
 - b) som suppleant omval av Jan-Ove Tannsjö på 2 år.
11. Som revisorer omval av Hans Lindström och Gunilla Wassdahl samt som revisorssuppleant Eva Waerner. Alla på 1 år

12. Som ledamöter i valberedningen omval av Henrik Paulsen, sammankallande, och Göran Kåhrling på 1 år.
13. Per-Olof Hejdenberg föredrog styrelsens förslag att höja medlemsavgiften för 2012 från 150 kr till 200 kr för enskild medlem och att en familjeavgift införs om 350 kr. Förslaget godkändes och fastställdes av årsmötet.
14. Åke Axelsson redogjorde för verksamhetsplan och budget för 2011 – 2012, vilken godkändes.
15. Inga motioner inlämnade för behandling.
16. Inga övriga frågor anmälda.
17. Årsmötesordföranden tackade för visat intresse och avslutade därmed mötet.

Vid protokollet: Justeras: Justeras:

Johan Edholm Gunnar Andersson Hans Lindström

Tillägg till protokollet:

I omedelbar anslutning efter årsmötesförhandlingarna återtog den omvalde ordföranden klubban och tackade för fortsatt förtroende. Sofia Kronholm (serveringen), Gudrun Molin Andersson (lokaluthyrning) och Annika Ohlsson (loppis) hedrades med en stor blombukett för sina förtjänstfulla insatser under det gångna året. En bukett kommer också vid lämpligt tillfälle att föräras Monika och Bertil Jonsson för deras arbete med att bringa ordning i våra boklådor. Mötets ordförande, Christer Hedberg, fick även han ta emot en bukett för sitt strikta och fina sätt att leda förhandlingarna. Åke Axelsson utsågs till hedersmedlem.

Vid efterföljande måltid, som samlade 23 deltagare, avtackades Jan-Ove Tannsjö för snöröjningsinsatser på hembygdstomten samt Eva Gebelius för kvällens goda anrättning.

Verksamhetsberättelse 2010 - 2011

Styrelsen har bestått av följande personer:

Ordförande	Åke Axelsson
Vice ordförande	Göran Lindgren
Kassör	Per-Olof Hejdenberg
Sekreterare	Johan Edholm
Ledamot	Stefan Kronholm
Suppleanter	Jan-Ove Tannsjö Eva Gebelius Gudrun Molin-Andersson Bo Hermansson
Revisorer	Hans Lindström Gunilla Wassdahl
Revisorssuppleant	Eva Werner
Valberedning	Henrik Paulsen Göran Kährling
Adjungerad med ansvar för museum och fastighet.	Britt-Marie Ohlsson Olle Ohlsson
Redaktör tidskrift och hemsida	Åke Axelsson

Årsmöte hölls den 20 mars 2010, styrelsen har hållit 12 protokollförda möten.
Medlemsavgiften har varit 150 kr för vuxen och 10 kr för barn under 15 år. Medlemsvärvning har pågått över året via personliga kontakter, upprop i tidskrift och på hemsidan. Antal medlemmar vid årsskiftet 2010/2011 var 235 st.

Medlemskap och samverkan

Medlem i Stockholms Läns Hembygdsförbund, Värmdö Föreningsråd, SV Värmdö, Utveckla Roslagen och Stockholms Skärgård (UROSS) samt Visit Värmdö Ideella Förening. Studiecirklar och olika kulturarrangemang har genomförts i samverkan med SV Värmdö. Värmdö församling hade traditionsenlig friluftsgudstjänst vid Strömmadagen. I samverkan med Värmdö Skeppslags Fornminnesförening och Gustavsbergs Vänner har våra medlemmar deltagit i utflykter och med Skärgårdsmuseum ett utbyte av utställningsmaterial. Ett samarbete har inletts med Visit Värmdö Ideell Förening och hembygdsföreningar på Värmdö för utveckling av besöksnäringen och turismen inom konceptet ”Värd i Värmdö” och gemensamma aktiviteter.

Föreningens 30-årsjubileum manifesterades på hembygdsgården söndagen 2/8. Extra skyltning, tidningsreportage och flygbladsutdelning lockade cirka 300 besökande. Flera hantverksaktiviteter, musikanter och engagerade föreningsmedlemmar bidrog till en lyckad dag.

Museiverksamhet och aktiviteter på hembygdsgården

Museilokalerna med museivisningar i Stockstugan och komplementhusen samt Backstugan med servering och loppis har under 2010 varit öppna 28/3, 9/5, Nationaldagen 6/6, Strömmadagen 21/6 med friluftsgudstjänst och ett 70-tal besökare, Hembygdsgårdens Dag 2/8 med firande av föreningens 30-årsjubileum samt 26/9, 24/10 och 5/12. Under 2011 öppet 29/1 och 27/2. Ett antal separata visningar, bl. a. för pensionärsföreningarna i Djurö och Stavsnäs och Södertörns-kretsen STF. Föreningen har hållit arkiven öppna för

besökande samt tidskrifter och böcker till försäljning. Hösten 2010 påbörjades iordningsställandet av ett separat leksaksmuseum i frigeboden uppe på tunet.

Utställningar. Stort intresse för separatutställning ”Förkläden i tiden” i Stockstugan, vilken följdes upp under hösten med en utställning av grytlappar. I Backstugan en fotoutställning.

Backstugelokalen uthyrd under året till fest och möten av olika slag vid ett antal tillfällen. Belägningsgraden har varit ökande under året. **Filmdax i Backstugan** är en medlemsaktivitet och nio filmer har visats på torsdagskvällar. **Loppisförsäljning** i Backstugan lockar många besökare och är en viktig inkomstkälla. Många välvilliga stöder genom att skänka föremål till denna verksamhet, vars intäkter går oavkortat till föreningen.

VP-dagen, en årlig träff för planering och uppföljning genomfördes i Backstugan 13/11. Efter verksamhetsträffen blev det en trevlig ärtsoppekväll med ca 25 deltagare. **Arbetsdagar** genomförts under vår och höst 2010 med städning och underhåll av fastighetens tomt, museibygnader och övriga lokaler.

Studiecirklar med dokumentation och digitalisering av föreningens bildsamling har fortsatt under ht-2010 och vt-2011, cirka 600 bilder är nu dokumenterade. Föreningen beviljades 2010 ett särskilt kulturbidrag från Värmdö kommun för att förbättra tillgängligheten av föreningens samlingar och arkivering. Under 2010 genomfördes 2 cirklar i släktforskning.

Övriga aktiviteter

Valborgsfirandet den 30/4 med stor brasa på Kanaltomten blev välbesökt. **Gökotta** 8/5 vid Gärdsträsket, Breviks gård. En gråmulen men vacker morgon med tranor, sångsvanar, storlom, men

tyvärr ingen gök! **Majvandring** 15/5 på Nora gårds ängar samlade 21 deltagare i vårlig miljö. **Torpvandring** 30/5 med start vid Lilla Klippan och närliggande torp på Breviks gård. En guidad **vandring till Stickelsberg** 1/9 med ett antal lärare från Djurö skola.

”**Kulturarvsdagen**” 12/9 manifesterades under temat ”**Kulturens vägar**” med en vandring längs den gamla Stavsnäsvägens sträckning, kolerakyrkogården vid Våmfjärden och Fågelbro gård. En **lokalhistoriedag** genomfördes 25/9 i ett samarrangemang mellan kommunens bibliotek, Värmdö Skeppslags Fornminnesförening och Strömma hembygdsförening.

Föreningens tidskrift har utgivits i två nummer, 2010/88 och 2010/89, vilka sänts ut i juni och december till samtliga medlemmar. Ett vår- och sommarprogram i februari 2011. Reportage om föreningens museiverksamhet och aktiviteter infört i Nacka Värmdö Posten 27/7.

Hemsidan www.hembygd.se/stockholm/stromma har löpande uppdaterats med aktuell information om kommande aktiviteter, föreningsfakta, mötesprotokoll, försäljning av skrifter, lokaluthyrning, studiecirklar och annan tillhörande verksamhet.

Styrelsen vill framföra ett stort **TACK** till alla medlemmar, till dem som sponsrat med små och stora ekonomiska bidrag, de som donerat föremål till museet och skänkt prylar till loppmarknaden och till alla som genom personligt arbete eller på annat sätt visat generositet och välvilja i vår strävan att hålla Strömma Hembygdsförening och Museum aktuell och livskraftig.

Strömma den 22 mars 2011

Åke Axelsson

Göran Lindgren

Johan Edholm

Per-Olof Hejdenberg

Stefan Kronholm

Byken på tork och krusade örn-gottsband...

Ett enkelt vardagsbestyr idag men helt annorlunda i gångna tider. Idag kanske vi tvättar flera gånger i veckan medan man förr samlade tvätten till ett par rejäla stortvättar vår och höst. Att sköta stortvätten var ett av de hårda och tunga arbeten som hörde till kvinnornas liv.

Tidigt på våren innan vårarbetet startade på allvar var den rätta tidpunkten för vårtvätten och före julslakten i början av december. Det var ingen endagsföreställning. Man fick räkna med tre rejäla arbetsdagar i allmänhet då vinterns smutsiga tvätt skulle kokas eller bykas ren. Det fanns två tvättmetoder, bykning respektive kokning, som idag är så gott som försvunna. Stortvätten som varade i flera dagar, började ofta på lördagskvällen, då man sorterade och lade i blöt. Sedan började man tidigt på måndagsmorgonen med själva tvätten. Tvättkärnen var mest laggade av trä.

Bykefolket

Till tvätten hade man gärna extrahjälp, även i hushåll med mycket tjänstefolk. I regel fanns några kvinnor i grannskapet som brukade gå bort och tvätta - ett hårt yrke. Man passade också på att roa sig mitt under det hårda arbetet. Genom att ställa till med s.k. "lakagille" kunde ungdomen förena nytta med nöje. Det särskilt inkallade bykefolket bjöds på riklig traktering, raggmunk med fläsk, ö och brännvin, och kaffe i mängder.

Bykning/ösning

Bykning eller ösning var den mest omständliga. Minst tre – fyra kvinnor brukade tillsammans sköta storbyken. Till den

krävdes ett rejält stortbyckar. Längst nertill på karet fanns ett hål med en tapp. Ösningen ansågs ge det finaste och vitaste linnen. Metoden innebar att kläderna östes över med het lut i stället för att kokas. Vattnet kokades i stora järngrytor.

Luten fick man från välsiktad björkaska som man fått vid vedeldning. Även annan slags aska än björk kunde accepteras, dock inte al som brunfärgade tvätten. Askan lades inknuten i en tygpåse i botten av det stora bykkaret. Karet stod på en ställning och en balja sattes under tapphållet. Några lämpliga stenar lades framför hålet så inte kläderna skulle täppa till det.

Tvättkläderna lades i karet och täcktes över med ett grovt lakan. Så började man ösa varmt vatten över kläderna, tills det stod vatten över dem. Så togs tappen ur hålet, vattnet rann ner i baljan, östes tillbaka i tvättgrytan för att värmas och så över till tvättkläderna igen. Man använde en stor skopa med skaffet omlindat med tyg för hettans skull. Efterhand som askan lagades ur blev luten allt starkare. Efter ett tiotal ösningar var man klar och kunde börja skölja.

Lutrecept

Till 50 liter vatten behövs 8 liter björkaska. Den sållade askan

Artikeln fortsätter på sid. 32

Föreningsinformation

Den ekonomiska redovisningen för räkenskapsåret 1/1 - 31/12 2010 samt verksamhetsplan för 2011-2012 och mycket annat finns tillgänglig på föreningens hemsida under "Föreningsfakta". Där finns också föreningens stadgar och andra styrdokument samt till styrelsens protokoll och mötesplan.

Kontakta gärna oss i styrelsen om du vill ha ytterligare upplysningar. Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma

AKTIVITETER 2011

"Strömmadagen" söndagen 26 juni. Värmdö församling håller friluftsgudstjänst på tunet.

"Hembygdens Dag" söndagen 7 augusti. Gemensamt tema för medverkande föreningar är den lokala hembygdens historia.

Övriga hembygdgårdsöppet: Söndagarna 25/9, 30/10 samt i december söndagen 4/12.

Båtutflykt till Finnhamn Söndag 28/8, kl. 09.00 (heldag) med M/S Sjöbris

Som medlem i Strömma hembygdsförening erbjuds Du att, i mån av plats, delta i Gustavsbergs Väners båtutflykt till Finnhamn. Kontakt: Marianne Pettersson på 08-570 314 .

"Gröna platser" Kulturarvsdagen söndagen 11/9 har vi planer att göra en utflykt.

VP-dagen, uppföljnings och planeringsträff i oktober.

Ärtsoppekvällen i november. (Särskild inbjudan och information kommer på vår hemsida)

FilmDax i Backstugan. Vi kör sista torsdag i månaden, kl 19.00, Backstugan. (fr. o m september)

Arbets- & och städdagar/"Tisdagsträffen"

Under hösten blir det minst en gemensam städdag. Fler händer gör naturligtvis jobbet lättare.

På tisdagarna fr. o m september är vi som oftast ett par timmar i Backstugan på fm. 10-12. Det finns alltid olika göromål men även tid för en fika och umgås.

AKTIVITETER 2011

STUDIECIRKLAR I HÖST

Aktuella datum läggs ut på hemsidan.

DIGITALISERING AV FÖRENINGENS BILD-SAMLING.

Vi fortsätter med att dokumentera, skanna och registrera gamla fotografier. Vi hanterat främst bilder från Strömma, Brevik, Fågelbro, Malma och Nora ur föreningens samlingar. Har du bilder som du kan dela med dig utav hör av dig till oss! Cirkelledare: Jenny Nilsson., tfn: 070-721 31 30

E-post: jenny.s.nilsson@gmail.com

DOKUMENTATION AV FÖREMÅL.

Cirkeln har som mål att beskriva och registrera de museiföremål som finns i Stockstugan och komplementhusen. En viktig uppgift för att säkerställa samlingarna och göra de gamla kulturföremålen mer tillgängliga. Se mer info på nästa sida!

Cirkelledare: Britt-Marie Ohlsson, tfn: 571 40033.

E-post: brittmarie.ohlsson@spray.se

Lämna gärna tips om vad just Du skulle vilja göra. Hör också av Dig till föreningen med synpunkter och önskemål om vår verksamhet i övrigt.

Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma

Museiverksamheten 2011

Leksaksutställning i ”Lillstugan”, som är det nya namnet på vår Friggebod, har under våren fått nya hyllplan och fler saker kommit på plats. Med lite nytt på taket och en och annan strykning utvändigt blir den en liten pärla.

I Stockstugan hänger separatutställningen ”Byken på tork” fram till Hembygdens Dag söndagen den 7 augusti. Under hösten ska vi också försöka visa upp fler föremål, bl. a olika kärl och verktyg från gårdarnas mjölk- och mejerihantering. De har nu fått bättre utrymme i och med de omdisponeringar som genomförts.

Vi ser fram mot att många besökare hittar upp till våra musei-byggnader och tar del av bygdens samlade lokala historia. Ett tips till Dig som vill delta i föreningens verksamhet, kom med i studiecirkeln med föremålsdokumentation på schemat. Den startar igen till hösten.

På våra ”traditionella” dagar hålls hembygdgården med museibygnaderna öppen mellan kl. 11 -15. Vi genomför även separata visningar. Ta kontakt med oss och boka.
Tfn: 08-571 40033. E-post: brittmarie.ohlsson@spray.se

Välkomna !

Olle och Britt-Marie Ohlsson

Olle och Britt-Marie Ohlsson, som svarar för museiverksamhet och guidning.

En sjömanskostym från tidigt 1900-tal ingår i separatutställningen ”Byken på tork”.

Bidrag önskas till luft/luftvärmepump!

Stöd vår insamling för att föreningen ska kunna bevara och förvara våra samlingar på ett bättre sätt, öka tillgängligheten för besökare över hela året samt självklart få ned våra uppvärmningskostnader. Bidrag mottages tacksamt på

Plusgiro 98 57 43 – 4

”Faddrar” sökes för våra museiföremål

Våra större föremål, i vagnslidret, bl. a. tröskverk och notbåt behöver underhållas, målas och putsas. Bli ”fadder” för något av dem och du har en trevlig sysselsättning. Kontakta Olle, så kan han berätta mer! Tfn: 08-571 40033.

Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma

”Värd i Värmdö”

Vi har nu tagit steget vidare, gått på kurs, fått informationsmateriel leverat och blivit ”Värd i Värmdö”. Därmed fått en ökad möjlighet att erbjuda ett värdskap som gör att våra besökare känner sig sedda, viktiga och välkomna till Värmdö.

Bakgrunden är det pågående samarbete mellan kommunen, näringslivet och föreningslivet för att stärka besöks- och turistnäringen. Under våren har Visit Värmdö bedrivit bl.a. kunskaps- och värdschapsseminarier för att stimulera och engagera sina medlemmar till att bli ”Värd i Värmdö”.

Informationsmaterial, broschyrställ och infoskoplar har tagits

fram och distribuerat lagom inför sommaren. Där finns ett blandat sortiment av foldrar, kartor och annan nyttig information och möjlighet att ha eget lokalt material.

Passande nog har Britt-Marie Ohlsson medverkat i uppdatering och nytryck av ”Värmdöbygden”. Ett perfekt tillskott för den som vill veta mer om en mängd gamla kulturställen på Värmdö. Den finns nu att köpa för 140 kronor.

Särskilt roligt är att en ny folder med Värmdös hembygdsföreningar just lämnat trycket. Den heter ”Skärskåda Värmdö” och är ett resultat av den samverkan med hembygdsföreningarna som inleddes i höstas och fortsatt under våren.

Ett stort tack till Karin Voltair, Eva Bergström och övriga inom Visit Värmdö som lagt ned ett omfattande arbetet och engagemang för att få alla saker på plats.

// Åke A.

Ps. Vi samverkan gärna med företag och organisationer i vårt närområde. Ta en kontakt så kan vi diskutera olika idéer! och uppslag. Tillsammans blir vi så mycket bättre!

Utflykt på Fågelbro och Malmalandet den 2 juni

En avslutning på vårterminen av studiecirkeln NOWA, som vi längtat efter. Sedan januari har vi i mörker och kyla sammanstrålat ett 10-tal onsdagskvällar uppe i Backstugan på hembygdstomten. Bilder på torp och herrgårdar, folk och fä har granskats och tillsammans har vi dokumenterat hundratals bilder.

Ett glatt och förväntansfullt gäng samlades på Kristi Himmelfärdsdagen den 2 juni vid hembygdsgården för att samåka till några av de platser som kartlagts. Jenny, vår cirkelledare, fick idag åka i baksätet och täten höll Britt-Marie med Birgitta som chaufför. Med på färden var också Monika, Bertil, Ulf W, Ulf N, Gun och Ulla samt undertecknad reportagenisse.

Vi följde Stavnäsvägen mot Norrviken och tog vägen in mot Fågelbro där vi passerade gården för att sen göra ett första stopp vid den gamla nedlagda Fågelbro skola. Alldeles i backen på motsatta sidan av vägen fanns tidigare ett torp som hette Norra Vreten. Av torpet finns idag inget att se då de sista grundrester försvunnit i samband med anläggandet av golfbanan.

Landskapsbilden domineras numera av konstgjorda ängar vilka till stor del omgärdar de i förfall befintliga skolbyggnaderna, (den äldre till vänster) och vägen, vilken skär rakt igenom

denna konstgjorda grönska. Grubblade lätt vid denna anblick och de minnesbilder som tonade fram av naturen och de människor som jag mötte här år 1953 i första klass vid denna skola. Väcktes från min idylliska tankevärld av ett ylande ”fåarr” och en snedslagen boll ven i luften...

Det kändes skönt att åka vidare en liten bit till för att hamna vid Vindbro, vårt nästa stoppställe. Här vid bron över det smala och grunda sundet, som är infartsleden till Våmfjärden, står man på midjan mellan Fågelbro och Malmalandet .

Nästa stoppställe var Malma Gård och järnåldersgravfälten vid huset Ekbacken. Huset ägs av Sahlénrederierna men var för tillfället obebott. Här lever fortfarande historier kvar om spökerier och personer som går igen, kanske inte så underligt med husets placering invid det gamla gravarna. Vi tog oss friheten att beträda skogsdungen som är belägen bakom huset för att komma till gravfältet. I skön grönska ligger högarna

inbäddade och övertorvade bland träden men man kan fortfarande se konturer av stenläggning.

Ett par hundra meter längre fram, vid vänster sida av vägskälet till Långstrandsudd och mot Malma fanns ytterligare gravhögar från järnåldern. Föreningen är utsedda till "faddrar" för dessa fornminnen och här finns behov att arbeta för att förbättra information och underhåll av lämningarna.

Rådalstorpet.

Intill ligger huset som Otto Tannsjö byggde 1939 och där har Britt-Marie vuxit upp. Vi blev väl mottagna av Britt-Maries brorsdotter Anneli, som välvilligt bjöd in oss på en titt.

Här växte Britt-Marie upp vid Rådalalen. Släkten bor fortfarande kvar.

Efter en liten sväng in mot Långstrandsudd och torpet Södra vreten, som dock var för invuxen i grönska, fortsatte vi med riktning mot Rådalalen. Gamla torpet ligger invid väggkanten på höger sida alldeles efter infarten mot Barndalen.

Dags för lunch och vi begav oss nu till en av våra cirkeldeltagare, Göran Lindgren, sedan barnsben uppvuxen på platsen där det gamla båtsmanstorpet tidigare låg vid Malma och sedan dess bott kvar. Här bjöds resandesällskapet på en härlig lunch, "Rådalingar" och strömmingslåda

med tillbehör. Vi fick också tillfälle att bekanta oss med flocken av norska ”sprätthöns”, som hålls för husbehov och vars produktion ibland även räcker till för en och annan lycklig lottad granne.

Efter denna kulinariska måltid tog vi oss en promenad ut på berget beläget bakom fastigheten. Berget sluttar ned mot Mellansjön och var en fin skidbacke i barnåren, berättade Göran. I bergslänten ligger några jättegrytor som spännande kvarlämningar från inlandsisen, någon som var vattenfylld och en så vid att tall och sly slagit rot.

Ovan intas Rådalingslunch hos Göran, jättegrytan i mitten och längst ned Göran vid kvarnstenarna.

Nästa anhalt var Malma kvarn som ligger vid Kvarnviken. Från Kvarnsjön rinner bäcken som drev kvarnen ned till salt-

sjön. Inget finns idag kvar av den gamla skvaltkvarn med anor från 1500-talet. Mjöl-narbostaden ligger alldeles i närheten.

Vägen slingar sig krokigt fram i den karakteristiska skärgårdsnatu-

ren. Vi passerade Skepparviken vidare till Korshamnsviken där Holger Schmidt förevisade det gamla nyrenoverade Korshamnstorpet. Det ligger vackert beläget allra längst in i Korshamnsviken och var en av höjdpunkterna på vår dagsutflykt.

Korshamnstorpet renoverat på 2000-talet.

Dagens sista etappmål var Malmaön vid randen av Nämdöfjärden. För att nå ända fram fick vi ställa bilarna vid en vägbom och ta en promenad upp och förbi de numera med marken utjämnade förvarsanläggningarna.

Monika och Bertil fick inta en utsiktspunkt på berget och vi övriga slog oss ned på hållarna runt om. Våra termosar blev nu till botten tömda och sista bullen och kolan nedklämd inför den hänförande utsikten. Framför oss bredde fjärden ut sig med ett antal segelbåtar sakta glidande över fjärden.

I förgrunden grundet Franska Stenarna där fartyget S/S Södra Sverige förliste år 1895 och sedan bärgades, känt bl. a genom den ”Wallerska tuben”, en uppfinning som användes vid bärg-

ningen. Strömma hembygdsförening hade 2008 en separatutställning om denna dramatiska händelse. I fonden tecknades konturerna av Nämdö och Runmarö och ett antal mindre öar och skär, bl.a. Sandskär och Märrgrynnan.

Om denna sistnämnda grynnan berättade här Göran om hur det gick till när ett lokalt jaktsällskap skulle jaga ejder på 50-talet. Ingen åda eller guding behövde dock släppa till livet vid detta tillfälle på grund av (eller tack vare) den medhavda skaffningen...

Här avslutades dagens utflykt och blev så lyckad som vi hade hoppats. Ett stort tack till alla som var med och särskilt varmt tack till våra medlemmar som bjöd in oss på fågnad och förevisning av de gamla torpställena. Nu träffas vi till höstterminen för nya tag i vår "NOWA-cirkel".

Ha en trevlig sommar!

//

Åke A. (foto: Åke Axelsson och Britt-Marie Ohlsson)
Reportagenisse

Tack alla generösa givare!

Ett stort tack till Er alla som är vänliga att skänker föremål och saker till vårt museum och "loppis". Vi försöker på bästa sätt ta tillvara allt som kommer in till hembygdsföreningen, vilket oavkortat tillfaller och används i föreningens verksamhet.

Ps. Lämnar du saker vid Backstugan så ring innan! Sätt gärna på en uppgift om namn tfn, så vi vet var sakerna kommer ifrån.

Österdal - ett torp under Brevik

Torpet Österdalen 1985. Från vänster Britt-Marie Ohlsson och Sigvard Lönnqvist. Foto Gudrun Gröndahl.

Österdalen fanns med säkerhet 1745, förmodligen tidigare. Det är svårt att läsa kyrkböckerna vid den här tiden. 1928 ombyggdes torpet enligt Quists bok, troligen byggde man även till.

1745 heter torpet Österdals torp och den som då är torpare heter Nilsson och har en hustru som heter Stina.

1769 heter torparen Anders Björkgren och även hans hustru heter Stina.

På 1770-talet börjar torpet kallas Österdalen.

På 1790-talet bor en Jaqtbåtsman i torpet. Han heter Erik Dahlström och är född 1761. Hans hustru heter Brita Lisa Andersdotter och född 1766. De har en dotter som heter Maja Catharina, född 1791.

I torpet bor även änkan Maria Christoffersdotter född 1727.

Brita Lisa har nu blivit änka. När mannen avled står inte i kyrkboken och han finns inte i dödboken. Däremot gifter änkan om sig år 1800 med Carl Fredric Ersson från Norrängen. I förra äktenskapet finns tre barn. Carl Fredrik född 1792, död 1801. Ulrica född 1794 och Gustaf född 1795.

I det nya äktenskapet föds ytterligare tre barn. Carolina född 1800, död 1801 i bröstfeber, Anders Jacob född 1802 och Carl Fredric född 1804, död 1804.

Modern till Brita Lisa bor kvar och njuter fattigmedel.

1809 heter torparen Gustaf Jonsson f. 1749. Han avlider av slag 1815.

Hustrun heter Maja Stina Andersdotter f. 1756. Tre barn finns i familjen. Anders född 1796, Karl Fredrik född 1802 och dottern Anna Maja.

Änkan och barnen har nu "fattigdel" och bor kvar i torpet till 1819 då de flyttar till Dalen.

1819. Nye torparen heter Jan Peter Österberg f. 1793 med hustru Maria Catharina Mattsdotter f. 1793.

Barnen heter Johan Peter f. 1820, Christina Carolina f. 1823 och Carl Vilhelm f. 1824.

1825 flyttar familjen till Stockholm.

Nästa torpare heter Carl Gustaf Sundstedt f. 1797. Han kommer från Norrgärdet med hustru Brita Lisa Mattsdotter f.

1798 och tre barn. Hedvig Sophia f. 1824, Gustaf Adolph f. 1826, Ulrica Johanna f. 1827 och Greta Stina f. 1832. 1832 flyttar familjen till Lilla Brevik.

Nästa torpare heter Anders Isaksson f. 1771 död 1835. Hustrun heter Beata Henricsdotter och barnen heter Anders Jacob f. 1815, Isac f. 1818, Johanna Sofia f. 1821, Abraham f. 1824 och Carolina Vilhelmina f. 1826. Familjen kom till Österdalen från torpet Stickelsberg som låg invid avrättningsplatsen på Värmdö. Familjen bodde i torpet då den sista avrättningen ägde rum 1827, då två kvinnor avrättades. (Läs Stickelsberg, den sista avrättningsplatsen på Värmdö).

Efter mannens död stannar änkan kvar i torpet till sin död 1840. Barnen flyttar åt olika håll utom äldste sonen Anders Jacob som bor kvar i torpet. Han gifter sig med Ulrica Mattsdotter f. 1796. Hon kommer från Klippan 1838 tillsammans med sin o.ä. son Carl Gustaf f. 1823. I torpet bor även några pigor och drängar.

Anders Jacob avlider 7/11 1852 av slag. Änkan Maria Mattsdotter får bo kvar i torpet. Hon finns där även 1875.

Vid den här tiden är det många inhysningar, pigor och drängar som flyttar ut och in i torpet.

Nästa torpare heter Carl Gustaf Carlsson f. 1823. (Det måste vara änkan Maria Mattsdotters o.ä. son) Hustrun heter Louisa Vilhelmina Larsdotter f. 1826. Fem barn finns i familjen. Carl Vilhelm f. 1851, Edla Vilhelmina f. 1853, Gustaf Erik f. 1856, Johan August f. 1858 och Emma Ulrica f. 1860.

1893 avlider torparen och sonen Johan August tar över torpet. Han gifter sig med Albertina Vilhelmina Blomqvist f. 1871 i Finland. Paret får två barn. Albin Lorenz f. 1893 och Naemi Teretia f. 1897.

I församlingsboken 1900 finns paret fortfarande kvar i torpet men 1910 finns där en ny torpare som heter Carl Victor Jansson f. 1868 i förs. Hustrun heter Elin Vilhelmina Elisabeth Sundstedt f. 1866 i förs. Nu blir det trångt i torpet då familjen flyttar in med sina sju barn.
Ejnar Johan Victor f. 1892, Karl Edvin f. 1896,
Kerstin Amalia Elisabeth f. 1898, Knut Alfred Emanuel f. 1901,
Karl Oscar f. 1902, Anna Maria Elisabeth f. 1906 och
Fritz Karl Otto f. 1908. Alla barnen är födda i församlingen.

1920 finns en ny torpare igen.
Det är Karl Johan Persson f. 1888 i Västland i Uppsala län.
Hustrun heter Elisa Josefina Karlsson f. Johansson f. 1881 i Ösmo.
Paret gifter sig 1915. Hustrun har varit gift tidigare och har två barn.
Hennes barn, Ellen Maria f. 1906 och Anna Maria f. 1909 i Ösmo.
Gemensamt barn, Margareta Elisabeth f. 1920 i Värmdö.
Fosterson, Åke Dansser f. 1911 i Klara.

Längre än så här kommer vi inte förrän kyrkböckerna är färdigscannade.

Britt-Marie Ohlsson

Källa:
Kyrkböcker i Värmdö församling
En bok om Värmdö Skeppslag av Axel Qvist.

Forts. från sid. 15

knyts in i en tät tygpåse som hängs på en käpp lagd över tvättgrytan. Se till att påsen hänger djupt ner i vattnet men ej rörvid botten, skriver Husmodern nr. 52, 1923.

Yllekläder

Dessa tvättades för sig. I äldre tid tvättades ylle i kokt urin, där ammoniak var den verksamma beståndsdel. Ammoniak användes i vattnet när man tvättade ylle ännu vid 1800-talets slut. Annars använde man gärna det vatten som använts att tvätta fårull i. det innehåller fett och pottaska och fungerar som mild tvål. Salt har varit ett annat välkänt medel för ylletvätt.

Kokning

Bomulls plagg var mera hårdtvättade än linneplagg och krävde mera gnuggning. De lämpade sig också bättre för kokning i tvättgryta. När det blev allt vanligare med bomullskläder mot 1900-talets slut gick man på många platser över till att koka tvätten i stället för att ösa den. Det innebar en stor arbetsbesparing och tidsvinst, en tvättgryta behövde inte koka mer än ½ - 2 timmar. Koka tvätt gjordes i brygghusgrytan av koppar eller i en murpanna. I den bubblade och sjöd det när tvätten kom i kokning med tvättmedel som Persil och Radion – märken som idag är försvunna. Med ett träroder som liknade en mindre åra fiskades de kokheta plaggen upp och lades i baljor för att sedan sköljas.

Blötläggning

Mycket smutsiga plagg kunde behöva en extra behandling. Det kunde ske i samband med att kläderna lades i blöt i en eller flera dagar före kokningen. Då såpades smutsiga plagg in med grönsåpa, som man i allmänhet köpte i affären. Längre tillbaka hade såpan framställts hemma på gårdarna genom att fett och talg från slaktdjurens kokats samman med asklut.

Tvättbräde

Tvättbräda av veckad zinkplåt kom i handeln på 1870-talet, men den blev knappast mer allmänt spridd förrän vid sekelskiftet då även tvättbrädor i glas förkom. Ibland kunde man använda ett valkbräde, sådana som användes vid hopfällning av ylle, till att gnugga mot. Framförallt var det till hårt smutsade bomullskläder som man använde brädan och det fodrade en viss teknik för att man inte skulle skada knogarna när man tvättade. Upptill på tvättbrädan fanns en liten hylla för såpan.

Sköljning och klappning

Hade tvättningen gjorts hemma på gården behövde man nu köra den till närmaste vattendrag för att sköljas. Plaggen sköljdes i vattnet, vreds ur och klappades upprepade gånger. Ett slitsamt arbete som ofta gjordes i iskallt vatten. Kanske fanns där en klappbrygga där tvätten klappades med klappträn, eller en vak i isen. *”Det var så kallt att kläderna vi klappade frös ihop och vi såg ut som isstoder. Så bar det då iväg hem den långa vägen, frusna, isiga och gråtfärdiga, men bykas skulle det”*, så klagade en torparflicka som tjänade på en bondgård år 1905.

Klappträn

Somliga gamla klappträn är så fint snidade och målade att de troligen aldrig använts till tvätt utan endast givits som gåvor att vara rädd om. Klappträna har olika form och är i regel smalare i Norrland än söderut.

Torkning

Väl sköljd och urvriden kunde plaggen torkas genom att läggas ut på marken då de samtidigt blektes av solen eller hängas på tork. Att hänga plaggen på klädstretch var också vanligt.

Skjortor och lintyg hängdes ut på strecken, men när kvinnorna började använda benkläder, som det kallades, ansågs de vara alldeles för intima plagg för att hängas ut i allas åsyn, de måste hängas under annan tätt eller smusslas med på annat sätt. Var det stortvätt kunde hela gårdsplan fladdra av klädesplagg som sedan rendoftande togs in till stärkning, mangling och strykning.

Klädnypor

De tidigaste klädnypona bestod av en pinne som i ena änden var delad. Klädnypona i trä som hålls ihop med en metallfjäder kom först på 1920-talet och är en svensk uppfinning. En småländsk produkt som spriddes över världen. Dessförinnan fanns enkla klädnypor att köpa, med de flesta gjorde sina klädnypor själva.

Vridmaskin

Efter sista sköljningen vreds tvätten med händerna för att få ur mest möjliga vatten. En stor lättnad var vridmaskinens införande. Den uppfanns på 1700-talet men blev vanlig först omkring 1900. Den bestod av två valsar, mellan vilka det som skulle vridas infördes. Tvättmaskinen "Rurik" som tillverkades 1899 - 1950. Valsarna som sitter ovanpå användes för att pressa vattnet ur kläderna.

"Vaskemaskin"

Här en tvättmaskin från 1878. Tillverkad av trä och manövrades helt manuellt.

Mangling och strykning

Efter torkningen följde stänkning med vatten och mangling eller strykning. Raka stycken som lakan och dukar skulle manglas, men först skulle de sträckas och vikas på längden.

Att göra tvätten slät

Linneskåpet var den duktiga husmoderns ögonsten och med stolthet visade hon upp de prydliga travarna med dukar, handukar, lakan och örngott.

Mangelbräde och kavel

Äldsta typen av mangeldon bestod av en kavel på vilken det som skulle manglas rullades, samt ett mangelbräde, dvs. ett avlångt bräde med handtag på ovansidan. Brädan pressades mot kaveln och fördes samtidigt fram och tillbaka – ett tungt arbete. Fanns i bruk redan på 1500-talet i förmögna kretsar där man hade råd att hålla sig med ett linneförråd. Mangeldon har varit i flitigt bruk in på 1900-talet och många har bevarats, särskilt de vackert utsirade som gavs i friargåvor.

Stenmangeln och vevmangel

Som en utveckling av mangeldonen kom senare den stora stenmangeln. Den var för tyngdens skull försedd med en hel stenskiva eller en låda med stenar. Mekaniska vevmanglar kom mer allmänt i bruk på slutet av 1800

Gnidstenen

En mycket gammal metod är att gnida tyget med en gnidsten (glättesten) på en bräda överdragen med skinn. Känd sedan järnåldern och i äldre tid av sten, senare alltid glas som man fortsatte att bruka för speciella ändamål. Så länge man använde det gamla dräktskicket med linneskjortor, krås och huvudkläden var gnidstenarna flitigt i bruk. Gnidstenen, som närmast ser ut som en bulle, var vanligast i Skåne.

Pressjärn och lodstrykjärnet

Pressjärnet var av massivt järn och måste värmas för att bli effektivt. Det heta järnet krävde en särskild ugn eller en järnspis. Om man hade ett lod inuti strykjärnet kunde det tas ut och värmas vid en öppen eld, t.ex. i kakelugnen. Man hade

flera lod att byta om med så att man alltid hade ett varmt på lut. Pressjärnet kunde även fyllas med glödande kol. De äldre lodstrykjärnen hade en baklucka med gångjärn som låstes med klinka, omkring 1800 började man göra luckan höj- och sänkbar. Olika specialstrykjärn förekom också, som t.ex. spetsiga pipjärn som skruvades fast i bordet. De användes för strykning av kragar och krås.

Krusade örngottsband

Örngottsbanden skulle naturligtvis vara krusade och till det användes en speciell krustång men till sådan behövdes inte värme. I brist på krustång kunde man krusa örngottsbanden med hjälp av en vanlig bordskniv.

Förändringens tidevarv

Tvättning skedde mest utomhus in på 1950-talet. På kvinnans lott låg ett ohälsosamt slit med stortvättar under kalla årstider. Befriare blev HSB:s vision om kollektiv tvättstuga, som kommunala allmännyttan via hyresrätter gjorde allmän i samhället. Men det är en annan historia som vi får återkomma till.

//Åke A.

Ovan faktatext är sammanställd som information och uppmärkning till vår separatutställning ”Byken på tork”, vilken visas på Strömma hembygdsgård fr. o m 6 juni t.o.m. 7 augusti 2011. Texterna och bilder finns att tillgå på föreningens hemsida www.hembygd.se/stockholm/stromma under ”Utställningar”.

Faktatexter är till huvuddelen hämtade från nedanstående litteratur och från material som Strömma hembygdsförening har i sin bild och föremålssamlingar. ”Arbete och redskap” Liber läromedel 640-41 ISBN 91-40-30243-1, ”Stora boken om livet förr” Författare: Jane Fredlund. ISBN 91-534-0619-2.

Samlingslokal att hyra!

Vill du anordna en fest eller möte så finns samlingslokalen att tillgå i Backstugan. All nödvändig utrustning för max. 35 personer.

Prislista 2011 : Söndag -Torsdag 350:- ; Fredag - Lördag 600:-. Föreningar enligt separat överenskommelse.

Ansvarig för lokalbokningen. Gudrun Molin-Andersson.
För bokning och information. Tfn: 08-94 25 18.
Se även vår hemsida där det finns info om lediga tider.
www.hembygd.se/stockholm/stromma

Valborgsfirandet 30/4

Med anledning av att kommunen utfört röjningsarbeten på Kanaltomten så fick årets Valborg flyttas upp till hembygdsgården.

En lyckad tillställning vid Backstugan med många yngre barnfamiljer. Elden liten men naggande god, grillade korvar, många napp i fiskdammen, lotter och ett bakvänt majtal satte knorr på tillställningen. Material för medlemsvärvning låg framme. Försäljningen gav ett överskott och resultatet av flytten av aktiviteten från Kanaltomten blev mycket positivt.

// Åke A.

Volontärsbesök från Djurö 20/4

Ett 10-tal volontärer från stiftelsen Wasakonungarnas Djurhamn fick guidning i museibygnaderna samt efterföljande kaffe och bildvisning i Backstugan utav Britt-Marie, Olle och undertecknad. Det blev en trevlig träff och vi hoppas på fortsatta kontakter.

// Åke A.

Familjeavgift fr. o m 2012

Vid årsmöte 26/3 antogs styrelsen förslag om att föreningen skall erbjuda medlemmar möjligheten till familjeavgift. Denna årsavgift kommer att vara 350 kr och innefatta boende på samma adress/hushåll.

Samtidigt höjs den enskilda medlemsavgiften från nuvarande 150 kr till 200 kr.

Avgiftshöjning sker för att bl. a kompensera de kraftigt höjda elräkningarna. Senaste höjningen genomfördes 2005.

Utsikt från en holme...

Besatt burrig badande brun best blötte baken, besökte berghäll, bet buskbestånd. Besvärlig bakhalka bröt bytet - Benny B besviken buse.

Haft påhälsning av en marodör med vassa tänder. En genusobestämbart figur har behagat taga tuggor av ett mindre aspbestånd vid kanten av min landningsvik. Tydliga märken i de cirka tre decimeter höga stubbarna talade sitt tydliga spår. Då talar jag inte om en eventuellt förvirrad ekorre eller skogsmusen Kurt, den senare klipper violer m.m. med stor precision men hans tandgarnityr är inte av denna kaliber. Allt talar för den europeiska arten *Castor fiber*, en bäverhuligan som jag här i fortsättningen kallar Benny B.

Från säker källa sägs att Benny B varit synlig i Breviksviken. Den sluge gynnaren har på nattkröken simmat hit och snaskat så det stod härliga till, vid två tillfällen dessutom. Jag som trott att bävrar tillbringar sitt liv i sötvattendrag blir mäktat imponerad av att Benny B konverterat till simturer i bräckvatten.

Hur fixa en bäverfälla? Benny B ska få betalt för gammal ost. Finns det en så finns det säkert två! Vad sägs om Dalholmens bäversafari med en bäsk bävergäll? Här öppnas möjligheter!

Hoppas nu att även den lurviga lon simmar över sundet och passerar på någon morgonkula. Troligtvis lika sannolikt som att få ett par bävrar att börja kopulera...

Återkommer i frågan, en skön sommar tillönskas av redaktören!

Foto t.v.: Redaktören läsande ABC-boken 1953, Fågelbro skola.

Strömma Hembygdsförening, en kanal som förenar!

”Här Rose-Marie syns blåa Nämdöfjärden...”
Utsiktspunkt högt uppe på berget, Malmaön vid NOWA-cirkelns utflykt den 2 juni i år. Foto: Åke Axelsson

Vi samverkar och är
medlemmar i :

Medlemsavg: 150 kr. Postgiro: 98 57 43 - 4
Besök vår hemsida med aktuell info:
www.hembygd.se/stockholm/stromma